

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)
ในรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2
The Learning Outcome under the Qualifications Framework for Higher Education
(TQF) in the Subject of Principles and Techniques among
the Second-Year Nursing Students

จรรยา คนใหญ่¹ สุพิศตรา พรหมกool¹

Junya Konyai¹, Supittra Prommakool¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 จำนวน 87 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาระดับมากที่สุด 6 ด้าน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .22) โดยด้านที่คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .26) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .13) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .15) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .12) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .26) และด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = .41) การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการประเมินความรู้ของนักศึกษา ก่อนที่จะฝึกทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพโดยใช้แบบทดสอบเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความรู้ที่ค่อนข้างต่ำ

คำสำคัญ : ผลการเรียนรู้ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต

¹อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น, A lecturer in Boromarajonani College of Nursing, Khon Kaen

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: จรรยา คนใหญ่, yajunya@hotmail.com

รับเมื่อ 2 สิงหาคม 2562 แก้ไข 26 สิงหาคม 2562 ตอบรับเมื่อ 27 สิงหาคม 2562

ABSTRACT

This quasi-experimental research aimed to study the learning outcome under the Qualifications Framework for Higher Education (TQF) in the subject of Principles and Techniques among second-year nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Khon Kaen. The sample groups were eighty-seven of the second-year nursing students. The data were collected by using questionnaire and learning outcome assessment form which consist of six parts namely (1) ethics and moral, (2) knowledge, (3) cognitive skills, (4) interpersonal skill and responsibility, (5) numerical analysis, communication and information technology skills, and (6) nursing practices skill. Descriptive statistic including frequency, percentage, mean, and standard deviation were employed for data analysis.

The results revealed that the overall score of learning outcome under the Qualifications Framework for Higher Education (TQF) demonstrated at high score in all six parts ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = .22). The most average score was the nursing practice skills ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = .26). The other skills were respectively reported including the interpersonal skill and responsibility ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .13), ethics and moral ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = .15), interpersonal skill and responsibility ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = .12), cognitive skills ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .26), and knowledge ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = .41). This study provided the recommendation that the assessment knowledge among nursing students should be performed through pretest before performing the practical skills in order to improve the impaired knowledge.

Keywords : Learning outcome, Qualifications Framework for Higher Education (TQF), Nursing science students

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้บุคคลได้รับการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะคิด ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยมีการใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HE) เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษา

และการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการนำไปเป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และการบรรลุผลสำเร็จในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน รวมทั้งมีการประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์การสอนนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง (ตรุณีรุจกรกานต์, 2553; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับ ได้แก่ ผู้เรียนมีมาตรฐานตามผลการเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตร มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรตามมาตรฐานระดับชาติ ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในทักษะความสามารถของบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษา มีคุณภาพในการจัดการการศึกษา และบรรลุผลการพัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนาประเทศ ประเทศชาติมีบุคลากรที่สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้

มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทุกรายวิชาได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome: LO) สำหรับนักศึกษาไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (เจตนิพัทธ์ บุญสวัสดิ์, 2554) ส่วนมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้านที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติและลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้โดยเพิ่มด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน ซึ่งวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น ได้นำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาลถือเป็นรากฐานของการพยาบาล การสอนทางการพยาบาลจำเป็นต้องใช้กลวิธีการสอนเชิงรุก แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไม่ต้องการเรียนแบบท่องจำที่เป็นการจำจากความรู้เชิงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ วิธีการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนากระบวนการคิด ของผู้เรียนและช่วยลดช่องว่างระหว่างความรู้ทางทฤษฎี และการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม (Ausanee, Chananan, & Yosapon, 2017) การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาลมีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ในส่วนของภาคทฤษฎี จะมีกิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียนและมีการฝึกภาคทดลอง สำหรับการเรียน การสอนรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ตามหลักสูตร พยาบาลศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้ถูกกำหนดให้สอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ในภาคการศึกษาที่ 1 ของทุกปีการศึกษา โดยรายวิชานี้ได้ กำหนดผลการเรียนรู้และมีการปรับรูปแบบการจัดการเรียน

การสอน ตลอดจนวิธีประเมิน เพื่อตอบสนองนโยบาย การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่สภาการพยาบาล ได้กำหนดและประกาศไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 ดังนั้น รายวิชานี้จึงมี เป้าหมายหลัก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพพยาบาลได้จริง ซึ่งการ จัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญ ควบคู่ไปกับการมีองค์ความรู้ทางการพยาบาล การสะท้อน คิดจึงน่าจะเป็นวิธีการสอนที่สามารถใช้ส่งเสริมการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลได้ (กรรณิกา วิชัยเนตร, 2557) ซึ่งการจัดการศึกษาต้องปฏิรูปโดยเน้นให้ผู้เรียน ปฏิบัติตามด้วยการสะท้อนคิด โดยผู้สอนทำหน้าที่ เสมือน ผู้ฝึกหรือโค้ช ที่คอยแนะนำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง เพื่อยกระดับทักษะที่ยังต้องพัฒนา พร้อมทั้งฝึกให้ผู้เรียนคิด ย้อนกลับด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้นักศึกษาพยาบาล รู้จริง (วิจารณ์ พานิช, 2556)

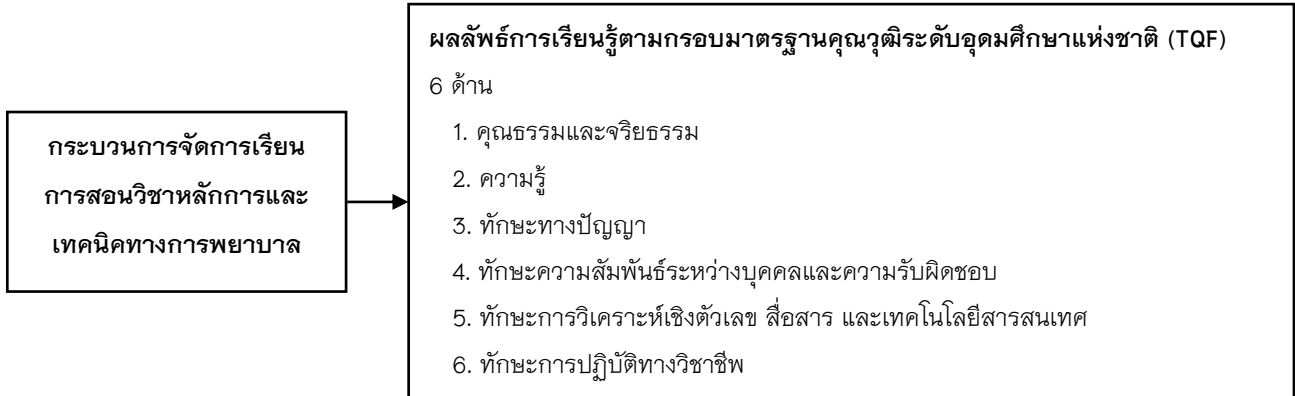
จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การจัดการเรียน การสอนที่มีการเรียนรู้ทฤษฎีและเชื่อมสู่การปฏิบัติทำให้เพิ่ม ความสามารถในการเรียนรู้และการประยุกต์ความรู้สู่การปฏิบัติ และนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการพยาบาลได้ (CRNNS, 2017; Fujino-Oyama, Maeda, Maru, & Inoue, 2016) การจัดการ

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล เพื่อเป็นข้อมูล สารสนเทศสำหรับนำไปใช้พัฒนานักศึกษาและการจัดการเรียน การสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา หลักการและเทคนิคทางการพยาบาล
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการ เรียนการสอนต่อในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการ พยาบาล

กรอบแนวคิดของการวิจัย



ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชาหลักการ และเทคนิคทางการพยาบาล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ขอนแก่นที่ลงทะเบียน เรียนวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล และสมัครใจ เข้าร่วมโครงการ จำนวน 87 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการสอนภาคทฤษฎีรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล ประกอบด้วย การประเมินสภาพ การวินิจฉัยทางการแพทย์ การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล และการประเมินผลการพยาบาล จำนวน 11 เรื่อง ได้แก่ (1) การประเมินสัญญาณชีพ (2) การทำแผลเปียก (Wet dressing) และการเปิด-ปิดห่อของปราศจากเชื้อ (Sterile Technique) (3) การทำแผลแห้ง (Dry dressing) (4) การตัดไหม (Stitches off) (5) การทำแผลที่มีท่อระบาย (Wound Dressing with Penrose drain) (6) การใส่สายยางให้อาหารทางจมูกสู่กระเพาะอาหาร (Nasogastric tube feeding :NG-tube) ผู้ใหญ่และเด็กโต (7) การใส่สายยางให้อาหารทางปากสู่กระเพาะอาหาร (Orogastric tube feeding :OG-tube) ทารก (8) การเตรียมยาฉีดและฉีดยาเข้าชั้นใต้ผิวหนังและชั้นกล้ามเนื้อ (subcutaneous and Intramuscular Injection) (9) การเตรียมยาฉีดและฉีดยาเข้าทางหลอดเลือดดำ (Intravenous Injection) (10) การสวนปัสสาวะ (Urinary catheterization) และ

(11) การดูดเสมหะ (Suction) 2) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 3) แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ 4) ข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัย 5) แบบประเมินทักษะปฏิบัติการพยาบาล และ 6) การสอบ OSCE โดยใช้ข้อสอบการฝึกปฏิบัติ

กระบวนการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมผู้สอนและผู้เรียน ดังนี้ (1) การเตรียมความพร้อมแก่อาจารย์ผู้สอน โดยชี้แจงรายละเอียดวิชาตาม มคอ. 3 รายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล การใช้แบบประเมินต่าง ๆ ในการประเมินผลการเรียนรู้ตาม LO ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรายวิชา การเตรียมคู่มือประเมินทักษะปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้อาจารย์ผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการประเมินผู้เรียน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดในการใช้คู่มือแบบประเมินทักษะทางการพยาบาล และประชุมทีมผู้สอนก่อนและหลังการเข้าเรียนภาคทดลองในการปฏิบัติทักษะทางการพยาบาลต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรายวิชา และ (2) การเตรียมความพร้อมแก่ผู้เรียน โดยชี้แจงรายละเอียดวิชาตาม มคอ. 3 รายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล แบบประเมินต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ตาม LO ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรายวิชา การทำความเข้าใจคู่มือการฝึกทักษะปฏิบัติพื้นฐานการพยาบาลสำหรับนักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในฝึกปฏิบัติทักษะทางการพยาบาล

ขั้นตอนที่ 2 จัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น (1) จัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Interactive Lecture และ Participatory learning โดยการจัดการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีจะใช้เรียนกลุ่มใหญ่ในห้องเรียน (2) จัดการเรียนการสอนในภาคทดลอง ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Demonstration method แบ่งกลุ่มย่อยเป็น 12 กลุ่ม ๆ ละ 7-8 คน มีอาจารย์ประจำกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ซึ่งนักศึกษาจะมีการ Reflective ก่อนเข้าเรียนการทดลองในแต่ละครั้ง (3) ทดลองฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้ 1) การประเมินสัญญาณชีพ 2) การทำแผลเปียก (Wet dressing) และการเปิด-ปิดท่อของปราศจากเชื้อ (Sterile Technique) 3) การทำแผลแห้ง (Dry dressing) 4) การตัดไหม (Stitches off) 5) การทำแผลที่มีท่อระบาย (Wound Dressing with Penrose drain) 6) การใส่สายยางให้อาหารทางจมูกสู่กระเพาะอาหาร (Nasogastric tube feeding : NG-tube) ผู้ใหญ่และเด็กโต 7) การใส่สายยางให้อาหารทางปากสู่กระเพาะอาหาร (Orogastic tube feeding : OG-tube) ทารก 8) การเตรียมยาฉีดและฉีดยาเข้าชั้นใต้ผิวหนังและชั้นกล้ามเนื้อ (subcutaneous and Intramuscular Injection) 9) การเตรียมยาฉีดและฉีดยาเข้าทางหลอดเลือดดำ (Intravenous Injection) 10) การสวนปัสสาวะ (Urinary catheterization) และ 11) การดูดเสมหะ (Suction) ภายหลังเข้าเรียนภาคการทดลองนักศึกษามีการสะท้อนคิด (Reflective) ในแต่ละครั้ง และนักศึกษาต้องไปฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองตามคู่มือการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลสำหรับนักศึกษา และให้เพื่อนประเมินและรุ่นที่ประเมินผลตามแบบประเมินทักษะปฏิบัติการพยาบาลพร้อมกับให้เพื่อนและรุ่นพี่ลงชื่อกำกับให้เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะกรรมการสอบ การสอบ OSCE โดยใช้ข้อสอบการฝึกปฏิบัติ คะแนนทักษะปฏิบัติการพยาบาล (Skilled nursing) และคะแนนการสอบของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล ปีการศึกษา 2561 จำนวน 87 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยประชุมวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายรายวิชา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) เข้าพบนักศึกษาเพื่ออธิบายการจัดการเรียนรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล 2) คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และ 3) คณะผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มระหว่างผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน หลังสิ้นสุดการสอนทฤษฎี ผู้เรียนทำการสอบประเมินผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คำนวณความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จริยธรรมวิจัย โครงการวิจัยได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนในการเก็บข้อมูลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิจัย ผลจากการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป จากการศึกษพบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 87 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 เพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90
2. ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) พบว่า ภาพรวมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาระดับมากที่สุด 6 ด้าน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .22) โดยด้านที่คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .26) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .13) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .15) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .12) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .26) และด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = .41) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ รายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล (n=87)

กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes: LO)	ผลการเรียนรู้		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.38	.15	ระดับมาก
2. ด้านความรู้	3.28	.41	ระดับมาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.90	.26	ระดับมาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.53	.13	ระดับมากที่สุด
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.13	.12	ระดับมาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.54	.26	ระดับมากที่สุด
ภาพรวมผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน	4.13	.22	ระดับมาก

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์พบว่า ภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้คะแนนสูงสุด 85.59 คะแนน ต่ำสุด 60.68 คะแนน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน) ผลการตัดสินเกรด A จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.05 เกรด B+ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 29.89 เกรด B จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 35.63 เกรด C+ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 19.54 และเกรด C จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนต่อในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนต่อในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาลโดยมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .22) ด้านบรรยากาศอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .16) รองลงมา คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจริงได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .16) ด้านกิจกรรมการเรียนเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .18) ดังตาราง 2 และจากการประเมินผลรายวิชานักศึกษา

พยาบาลศาสตร์มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ว่าการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ มากขึ้น รู้ถึงวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น นักศึกษาได้มีการทบทวนตนเองว่าที่ผ่านมามีความเข้าใจเรียนรู้อะไรบ้าง เพื่อนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับปรุงการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลในกิจกรรมการฝึกครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล (n=87)

ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. ด้านบรรยากาศ	4.51	.16	ระดับมากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมการเรียนเหมาะสม	4.15	.18	ระดับมาก
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจริงได้	4.38	.16	ระดับมาก
ความพึงพอใจภาพรวม	4.34	.22	ระดับมาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ระดับมากทั้ง 6 ด้าน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .22) สอดคล้องกับการศึกษาของจารุณี วารหัส และคณะ (2551) พันธยา วรธณวิไล และจารุณี วาระหัส (2550) ที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของผู้เรียนโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมาจากการจัดการเรียนการสอนที่มีการปรับรูปแบบ วิธีการ และการนำใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ท้นต่อสถานการณ์และเทคโนโลยี แสวงหาความรู้ใหม่ ด้วยการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนต่อในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล ส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติทักษะการพยาบาลที่ถูกต้อง เนื่องจากปัญหาผู้ป่วยมีความซับซ้อน จึงต้องการการดูแลที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล การส่งเสริมให้นักศึกษามีการสะท้อนคิดด้วยตนเอง (Self-reflection) เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาและทักษะการปฏิบัติการพยาบาลนี้ทำให้นักศึกษาสามารถแก้ไขข้อบกพร่อง

ได้ด้วยตนเอง (Supanee and Siriwan, 2017) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = .26) ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ และอมาวลี อัมพันศิริรัตน์ (2554) ที่พบว่า คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การศึกษาคั้งนี้ยัง พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = .13) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = .15) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = .12) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .26) และด้านความรู้ ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = .41) อยู่ในระดับมากซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของเจียงคำ กังวล และนิตยา สุขแสน (2557) และการศึกษาของกฤษมาลี โพธิ์ปลาส และคณะ (2554) พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาเกิดความสนุกสนานผ่อนคลาย และก่อให้เกิดเกิดประโยชน์ในแง่การเรียนรู้ในเรื่องทฤษฎี และส่งผลให้เกิดการพัฒนาให้นักศึกษาในด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความรับผิดชอบ และความสามัคคี เป็นต้น สำหรับผลการศึกษาที่ พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาลภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = .22) แสดงให้เห็นว่านักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา วิชัยเนตร. (2557). การสะท้อนคิด: การสอนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการฝึกปฏิบัติ. *วารสารพยาบาลตำรวจ*, 16(2), 187–199.
- กัญญ์สิริ จันทร์เจริญ และอมาวลี อัมพันศิริรัตน์. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. เข้าถึงได้จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc_browse.pbh (10 มิถุนายน 2561).
- กฤษมาลี โพธิ์ปลาส, ปราณิ แสดงคง, ธรณิศ สายวัฒน์, พรรณิภา ทองณรงค์, สมใจ เจียรระพงษ์. (2557). ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติโดยใช้โครงการในวิชาพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ปีการศึกษา 2553. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*, 32(1), 204–213.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟิก.
- _____. (2560). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟิก.

การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาและลงมือทำการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษามีความมั่นใจรวมทั้งเสริมสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการสร้างการเรียนรู้ส่งผลให้ให้นักศึกษาเรียนรู้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาการจัดการเรียนการสอนควรจัดเวลาให้นักศึกษาได้มีโอกาสทบทวนทักษะและฝึกปฏิบัติทักษะการพยาบาลก่อนการฝึกปฏิบัติจริงทุกครั้ง เพื่อลดความวิตกกังวลให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจและมีความพร้อมในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น
2. ควรมีการหาแนวทางในการจัดการในเรื่องของความรู้ของนักศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ โดยการทบทวนและมีการวัดความรู้ก่อนการฝึกปฏิบัติทุกครั้ง
3. ควรมีการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ
4. ควรจัดทำคู่มือแนะนำวิธีการปฏิบัติงานและเทคนิคการพยาบาลที่ต้องใช้ในการฝึกปฏิบัติงานอย่างละเอียดและครอบคลุมให้ศึกษาก่อนฝึกปฏิบัติ
5. ควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาพยาบาลได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้หรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- จารุณี วารหัส และคณะ. (2551). การติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2548 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. เข้าถึงได้จาก http://scphus.ac.th/new_ulib/dublin.pbh (10 มิถุนายน 2561).
- เจตนิพัทธ์ บุญยสวัสดิ์. (2554). คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เจียงคำ กังวล และนิตยา สุขแสน. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนกับผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ชั้นปีที่ 3 ในวิชาปฏิบัติการพยาบาล มารดา-ทารกและการผดุงครรภ์ 2. วารสารพยาบาลตำรวจ, 16(2), 134-143.
- ดร.ณิ รุจกรกานต์. (2553). เอกสารประกอบการประชุม เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ: การนำสู่ การปฏิบัติ. วันที่ 21-23 มกราคม 2553. ณ โรงแรมโดมอนด์พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
- พนัสยา วรณวิไล และจารุณี วาระหัส. (2550). การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิศาสตร์พยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง). เข้าถึงได้จาก http://scphus.ac.th/new_ulib/dublin.pbh (10 มิถุนายน 2561).
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดัก.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ: การพัฒนา รายละเอียดของหลักสูตร และรายวิชาให้มีคุณภาพ 30 กันยายน – 2 ตุลาคม 2552 ณ โรงแรมเรติสัน กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- Ausanee W, Chananan S, Yosapon L. (2017). Learning and Teaching Methods by Using Reflective Thinking technique in Nursing Education. *Journal of health science research*, 11(2), 105-115.
- Fujino-Oyama Y, Maeda R, Maru M, Inoue T. (2016). Validating the Japanese self-directed learning readiness scale for nursing education. *Journal of Nursing Education*, 55(2), 65-71.
- Supanee K, Trichada P, Siriwan P. (2017). The Integrated Clinical Teaching Methods on Reflective Thinking, and Clinical Judgment in 3rd Year Nursing Students in Maternal Infant and Midwife Nursing Practicum Course I. *HCU Journal*, 20(40), 87-99.